

М'ЯСНА ПРОДУКТИВНІСТЬ БАРАНЦІВ АСКАНІЙСЬКОЇ КАРАКУЛЬСЬКОЇ ПОРОДИ

С. В. Могильницька, Н. А. Кудрик
asknov@mail.ru

Інститут тваринництва степових районів імені М. Ф. Іванова
«Асканія-Нова» - Національний науковий селекційно-генетичний
центр з вівчарства
вул. Соборна, 1, смт Асканія-Нова, Чаплинський р-н,
Херсонська обл., 75230, Україна

З переходом до ринкової економіки та падінням закупівельних цін на продукцію вівчарства, галузь, яка була зорієнтована на виробництво вовни, опинилася у глибокій кризі. Аналіз світового вівчарства, особливо європейського, свідчить, що підвищення рентабельності та формування конкурентоспроможності галузі перш за все визначається виробництвом баранини і, в першу чергу, ягнятини. Породні резерви та можливості галузі не завжди використовуються раціонально. Це стосується насамперед порід з комбінованим напрямом продуктивності. Саме до таких і належать вівці асканійської каракульської породи, оскільки від них можна отримати одночасно смушки, молоко, м'ясо, овчини та вовну. Проте, вивченню м'ясної продуктивності тварин цієї породи приділялось недостатньо уваги.

У статті наведено кількісні та якісні показники м'ясної продуктивності молодих тварин. Встановлено, що жива маса перед забоєм склала 46,3 кг, при цьому забійна маса становила 23,4 кг, а забійний вихід – 50,6%. Визначено вихід м'яса першого сорту в тушках баранців на рівні 74,1%. При дослідженні морфологічного складу встановлено, що найбільший відсоток у туші складає м'якітна тканина – 72,6%, а кістки та жирова тканина займають 20,2 та 7,2% відповідно. При цьому величина коефіцієнту м'ясності в середньому сягала 4,0. Калорійність м'яса – 1399,5 кДж.

В цілому одержані показники характеризують високий рівень м'ясної продуктивності молодняку асканійської каракульської породи. Це свідчить про те, що овець цієї породи можна використовувати для одержання м'яса і за рахунок цього підвищити прибутковість галузі.

Ключові слова: каракульська порода овець, баранці, м'ясна продуктивність, сортовий, морфологічний та хімічний склад туш.

MEAT PRODUCTIVITY of RAM LAMBS ASKANIAN KARAKUL BREED

S. V. Mohylnytska, N. A. Kudryk
asknov@mail.ru

Ascania Nova Institute of Animal Breeding in the Steppe Regions
named after M. F. Ivanov - National Scientific Selection-Genetics
Center for Sheep Breeding

1, Soborna Street, Askania Nova, Chaplynka district,
Kherson region, 75230, Ukraine

With the transition to a market economy and a drop in purchase prices for the products of sheep farming, an industry, which has been focused on the production of wool, turned up in deep crisis. Analysis of the world's sheep breeding, particularly European, indicates that the improved profitability and competitiveness of the industry is primarily determined by the production of mutton and especially lamb. Reserves of breeds and industry opportunities are not always used efficiently. In particular this applies to the breeds of sheep with combined direction of productivity. Such kind of sheep is Askanian Karakul breed so as they give at the same time: astrakhan, milk, meat, wool and sheepskin. However, the study of meat productivity of animals of this breed has been given insufficient attention.

The article presents the quantitative and qualitative indicators of meat productivity of young animals. It was found that live weight before slaughter was 46,3 kg, and the slaughter weight was 23,4 kg, and the slaughter yield – 50,6%. The output of the first grade meat in carcass of ram lambs has been defined at the level 74,1%. In the study of the morphological composition of meat it was found that the fleshy part of the carcass has the highest percentage – 72,6%, and bone and adipose tissue – 0,2 and 7.2%, respectively. Coefficient of meat reached 4,0 on average, and the calories of meat – 1399, 5 kJ.

Overall, the obtained indicators are characterized by a high level of meat efficiency of young animals Askanian karakul breed. Therefore, this breed of sheep can be used for meat production and thus increase the profitability of the industry.

Keywords: Karakul breed of sheep, ram lambs, meat productivity, high-quality, morphology and chemical composition of the carcasses.

МЯСНАЯ ПРОДУКТИВНОСТЬ БАРАНЧИКОВ АСКАНИЙСКОЙ КАРАКУЛЬСКОЙ ПОРОДЫ

С. В. Могильницкая, Н. А. Кудрик
asknov@mail.ru

Институт животноводства степных районов имени М.Ф. Иванова
«Аскания-Нова» - Национальный научный селекционно-генетиче-
ский центр по овцеводству
ул. Соборная, 1, пгт. Аскания-Нова, Чаплинский р-н,
Херсонская обл., 75230, Украина

С переходом к рыночной экономике и падением закупочных цен на продукцию овцеводства, отрасль, которая была ориентирована на производство шерсти, оказалась в глубоком кризисе. Анализ мирового овцеводства, в частности европейского, свидетельствует о том, что повышение рентабельности и конкурентоспособности отрасли прежде всего определяется производством баранины и особенно ягнятины. Породные резервы и возможности отрасли не всегда используются рационально. В первую очередь это касается пород с комбинированным направлением продуктивности. Именно к таким относятся овцы асканийской каракульской породы, поскольку от них можно получить одновременно: смушки, молоко, мясо, овчины и шерсть. Однако, изучению мясной продуктивности животных этой породы уделялось недостаточное внимание.

В статье приведены количественные и качественные показатели мясной продуктивности молодых животных. Установлено, что живая масса перед убоем составляла 46,3 кг, при этом убойная масса была 23,4 кг, а убойный выход – 50,6%. Выход мяса первого сорта в тушках баранчиков определен на уровне 74,1%. При исследовании морфологического состава мяса установлено, что мякотная часть туши составляет наибольший процент – 72,6%, а кости и жировая ткань – 0,2 и 7,2% соответственно. Коэффициент мясности в среднем достигал 4,0, а калорийность мяса – 1399, 5 кДж.

В целом полученные показатели характеризуют высокий уровень мясной продуктивности молодняка асканийской каракульской породы. Следовательно, овец данной породы можно использовать для получения мяса и таким образом повысить доходность отрасли.

Ключевые слова: каракульская порода овец, баранчики, мясная продуктивность, сортовой, морфологический и химический состав туш.

В сучасних ринкових умовах одним з головних завдань відносно підвищення рентабельності та формування конкурентоспроможності галузі вівчарства є збільшення м'ясної продуктивності овець та виробництва баранини при одночасному зниженні собівартості продукції [1, 2, 3].

Породні резерви та можливості галузі не завжди використовуються раціонально. В першу чергу, на нашу думку, це відноситься до порід з комбінованим напрямом продуктивності, оскільки тварини таких порід здатні виробляти більше продукції при найменших витратах праці і засобів виробництва. Проте, їх генетичний потенціал не завжди використовують повністю. Саме до таких порід і належить асканійська каракульська. Від овець цієї породи можна отримувати різноманітну продукцію, в тому числі й м'ясо. Також слід відмітити, що вівці асканійської каракульської породи характеризуються високою адаптаційною здатністю до природно-екологічних умов у зонах їх розведення, міцною конституцією, підвищеними показниками відтворювальної здатності та продуктивності. Тобто підвищення прибутковості галузі можна забезпечити за рахунок раціонального використання наявного потенціалу овець асканійської каракульської породи [4]. В цьому контексті вивчення рівня м'ясної продуктивності у овець асканійської каракульської породи безперечно є актуальним.

Матеріал і методика досліджень. Дослідження проведено у ДП «ДГ ІТСП «Асканія-Нова» - ННСГЦВ» Чаплинського району Херсонської області на баранцях асканійської каракульської породи.

Після відлучення у 4-місячному віці ягнята у кількості 10 голів були поставлені на відгодівлю терміном до 3-х місяців.

До складу раціону піддослідних баранців входили такі корми: сіно – 1,2 кг, в т.ч. судакове - 0,85 кг, пирію – 0,35 кг, дерть ячмінна 0,64 кг, макуха соєва 0,16 кг; в раціоні містилося 1,4 корм. од. В кожній кормовій одиниці містилося 165 г перетравного протеїну.

Живу масу визначали шляхом щомісячного індивідуального зважування.

Прижиттєву оцінку м'ясної продуктивності проводили за комплексом показників, основним з яких є величина живої маси. При цьому оцінку м'ясної продуктивності та особливостей її формування визначали за кількістю та якістю м'яса отриманого після забою тварин [4]. По закінченню відгодівлі у 7-місячному віці було проведено контрольний забій піддослідних тварин у кількості 3 голови. Морфологічний склад туш визначали за результатами обвалювання правих напівтуш після 24-годинного охолодження. При цьому визначали вихід м'якоти, кісток і сухожилля. Хімічний склад (вміст вологи, протеїну, жиру, золи) досліджували в лабораторії годівлі сільськогосподарських тварин інституту тваринництва «Асканія-Нова» за загальноприйнятими

методиками [5].

Біометричну обробку одержаних даних проводили за алгоритмами М. О. Плохінського з використанням комп'ютерної програми Excel [6].

Результати досліджень. Одержані результати контрольного забою баранців асканійського каракульської породи у 7-місячному віці свідчать про їх високу м'ясну продуктивність (табл.1).

Таблиця 1. М'ясна продуктивність баранців асканійського каракульської породи, n=3

Показник		$\bar{X} \pm S\bar{x}$	Cv, %
Маса баранців, кг	до голодної витримки	48,5±2,02	7,22
	перед забоєм	46,3±2,03	7,58
	парної туші	21,7±0,88	7,05
	охолодженої туші	20,1±0,87	7,51
Маса внутрішнього жиру, кг		1,7±0,28	28,0
Забійна маса, кг		23,4±1,03	7,63
Забійний вихід, %		50,6±1,45	4,97

Жива маса баранців до голодної витримки становила в середньому 48,5 кг, перед забоєм – 46,3 кг. Втрата маси тіла тварин за цей період склала 2,2 кг, або 4,5%, що пояснюється частковим спороженням шлунково-кишкового тракту та сечового міхуру.

Маса парної туші склала 21,7 кг, охолодженої – 20,1 кг, тобто остання зменшилася порівняно з попередньою – на 7,4% за рахунок втрати вологи.

В тушках баранців відмічено вміст внутрішнього жиру в середньому 1,7 кг. При цьому коефіцієнт мінливості становив 28,0%, що пояснюється широкою варіабельністю цього показнику.

Найбільш об'єктивними показниками, що характеризують м'ясну продуктивність, є забійна маса та забійний вихід. За одержаними даними ці показники в середньому склали 23,4 кг та 50,6% відповідно.

Важливим показником м'ясної продуктивності є сортовий склад м'яса в туші. Виділяють три сорти м'яса, які пов'язані з певними частинами тіла. Цінність їх визначається співвідношенням трьох основних інгредієнтів – м'язів, кісток і жиру, а також фасцій, сухожил'я та зв'язок. Якість тушки в значній мірі визначається виходом найбільш цінних відрубів першого сорту (тазостегновий, поперековий і спиннолопатковий). Нами встановлено вихід м'яса першого сорту тушок баранців у середньому 74,1% (табл. 2).

Таблиця 2. Сортівий склад тушок баранців асканійської каракульської породи

Показник		$\bar{X} \pm S\bar{x}$	Cv, %
Маса охолодженої напівтуші, кг		10,2±0,46	7,80
Сорт	I	кг	7,53±0,48
		%	74,1±1,61
	II	кг	1,98±0,08
		%	19,7±1,43
	III	кг	0,63±0,01
		%	6,2±0,20

Вихід другого та третього сортів відповідно становлять 19,7 та 6,2%.

З метою встановлення особливостей розвитку м'язевої, жирової та кісткової тканин вивчено морфологічний склад тушок баранців. Показники стосовно цих даних представлено у таблиці 3.

Таблиця 3. Морфологічний склад тушок баранців асканійської каракульської породи

Показник		$\bar{X} \pm S\bar{x}$	Cv, %
Маса охолодженої напівтуші, кг		10,2±0,46	7,80
М'якітна тканина	кг	7,4±0,55	4,16
	%	72,6	5,73
Жирова тканина	кг	0,7±0,13	29,67
	%	7,2	26,38
Кістки	кг	2,0±0,14	11,65
	%	20,2	20,13
Коефіцієнт м'ясності		4,0	

Встановлено, що найбільший відсоток у туші складає м'якітна тканина – 72,6 %, що дає змогу стверджувати про можливість забою молодняка в такому віці. Кістки та жирова тканина у туші займають 20,2 та 7,2% відповідно.

Одним із показників морфологічного складу туші є коефіцієнт м'ясності, що визначається як відношення маси м'якоті до маси кісток. Для його встановлення проводять обвалку туші або полутуші, зважування складових частин та відповідний розрахунок. В результаті досліджень коефіцієнт м'ясності у баранців асканійської каракульської породи у середньому сягає 4,0.

Харчова цінність м'яса в найбільшій мірі залежить від його хімічного складу (вмісту у ньому жиру, білка, золи, вологи), а отже, від енергетичної цінності та калорійності.

Показники хімічного складу тушок баранців наведено у таблиці 4.

Таблиця 4. Хімічний склад м'яса піддослідних баранців

Показник	$\bar{X} \pm S\bar{x}$	Cv, %
Загальна волога, %	57,4±0,83	2,50
Білок, %	16,3±0,15	1,64
Жир, %	25,4±0,83	5,68
Зола, %	0,8±0,03	5,95
Внутрішньом'язовий жир, %	2,2±0,16	13,39
Співвідношення білку та жиру	1:1,56	
Калорійність в 100 г м'яса без кісток, кДж	1399,5±33,17	

Встановлено, що середній вміст загальної вологи в туші баранців був на рівні 57,4%. Вміст внутрішньом'язового жиру склав 2,2%, співвідношення білку та жиру 1:1,56. Калорійність м'яса – 1399,5 кДж.

Висновки. Одержані забійні показники у баранців, а саме, забійний вихід на рівні – 50,6 %, частка м'якотної частини у туші – 74,1%, коефіцієнт м'ясності – 4,0, характеризують високий рівень м'ясної продуктивності молодняка асканійської каракульської породи. Отримані показники свідчать, що овець цієї породи можна використовувати для одержання м'яса і за рахунок цього підвищити прибутковність галузі.

Список використаної літератури

1. Кочкаров Р. Х. Современное состояние и перспективы развития кроссбредного овцеводства в Карачаево-Черкесской Республике / Р. Х. Кочкаров // Овцы, козы, шерстяное дело. – 2014. – № 1. – С. 26-27.
2. Ерохин А. С. Продуктивность овец куйбышевской породы разного пола и типа рождения / А. С. Ерохин // Овцы, козы, шерстяное дело. – 2014. – № 1. – С. 35-36.
3. Галиева З. А., Усманов Ш. Г. Мясная продуктивность овец пород преркос и советский меринос разных сроков рождения // Известия Самарской государственной сельскохозяйственной академии. – 2014. – № 1. – С. 122-124.
4. Кудрик Н. Забезпечує рентабельність і високу конкурентоздатність / Н. Кудрик // Аграрний тиждень. – 2013. – № 5-6 (260). – С. 28-29.
5. Методика оцінки м'ясної продуктивності овець / Дубровицы, 1979.
6. Плохинский Н. А. Руководство по биометрии для зоотехников. М.: Колос, 1969. – 255 с.
7. Кудрик Н. А. Відгодівельні якості та м'ясна продуктивність асканійського породного типу багатоплідних каракульських овець / Н. А. Кудрик // Вівчарство. – Нова Каховка: «ПІЕЛ», 2007. – Випуск 34. – С. 59-64.